

II

(Valmistavat säädökset)

TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEA

Talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Kuinka hallita muutosta Teollisuuden muutosten taloudellisia ja yhteiskunnallisia vaikutuksia käsittelevä korkean tason työryhmä Loppukertomus”

(1999/C 258/01)

Euroopan komissio päätti 15. joulukuuta 1999 pyytää Euroopan yhteisöjen perustamissopimuksen 198 artiklan nojalla talous- ja sosiaalikomitean lausunnon aiheesta ”Kuinka hallita muutosta – Teollisuuden muutosten taloudellisia ja yhteiskunnallisia vaikutuksia käsittelevä korkean tason työryhmä – Loppukertomus”.

Asian valmistelusta vastannut ”yhtenäismarkkinat, tuotanto ja kulutus” -jaosto antoi lausuntonsa 10. kesäkuuta 1999. Esittelijä oli John Little ja apulaisesittelijä Mario Sepi.

Talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 7. ja 8. heinäkuuta 1999 pitämässään 365. täysistunnossa (heinäkuun 7. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon äänin 103 puolesta 4:n pidättyessä äänestämästä.

1. Johdanto

1.1. Euroopan komission asettama ja Pehr G. Gyllenhammarin johtama korkean tason työryhmä antoi marraskuussa 1998 kertomuksen elinkeinoelämän muutosten taloudellisista ja yhteiskunnallisista vaikutuksista. Luxemburgissa marraskuussa 1997 pidetyssä työllisyyskokouksessa Eurooppa-neuvosto pyysi työryhmää analysoimaan elinkeinoelämän muutoksia Euroopan unionissa sekä ennakoimaan ja löytämään tapoja käsitellä muutosta ja sen taloudellisia ja yhteiskunnallisia seurauksia. Kertomuksessa myönnetään, että siinä voidaan käsitellä vain tiettyjä aloja ja antaa esimerkkejä ja että kyseiset ongelmat ovat vaikeita ja helposti yleistyviä. Ryhmä suosittelee, että kertomuksen jatkoksi käynnistetään komission ja yksityissektorin organisaatioiden välinen vuoropuhelu siitä, miten muutosta voidaan parhaiten ennakoida ja miten sitä voidaan parhaiten käsitellä.

1.2. Komission jäsenen Pdraig Flynnin kehotuksesta TSK päätti tarkastella korkean tason työryhmän kertomusta ja antaa siitä lausunnon, ennen kuin kertomus tulee Eurooppa neuvoston käsitteilyyn. Komitea on aiemminkin käsitellyt kyseistä laajaa ja merkittävää aluetta eri puolilta monessa eri yhteydessä, ja siksi lausunnossa keskitytään kertomuksen esiin nostamiin pääkysymyksiin.

2. Yleistä

2.1. Komitean mielestä kertomus antaa virikkeen tarkastella elinkeinoelämän muutosilmiötä ja ryhtyä aktiivisiin toimiin sen suhteen. Kertomuksessa annetaan hyödyllistä tietoa muutoksen taustoista. Komitea on erittäin tyytyväinen siihen, että kertomuksessa myönnetään elinkeinoelämän muutosten tarjoavan uusia mahdollisuuksia ja että siinä painotetaan uusien työpaikkojen luomista eikä jo aikansa eläneiden puolustamista. Kertomuksessa omaksuttu strategia – virikkeiden etsiminen esikuva-analyysin, innovaation ja yhteiskunnallisen koheesion näkökulmasta – on asianmukainen.

2.2. Elinkeinoelämän muutokset voivat olla monien eri tekijöiden ansiota, mutta yhteistä niille on uusien mahdollisuuksien synty. Kertomuksessa pyritään tunnistamaan tavat, joilla muutokset voidaan muuntaa uusiksi mahdollisuuksiksi. Komitea väittää, että muutosten ennakoiminen, niihin valmistautuminen ja niiden hallinta eivät riitä, vaan lisäksi niitä on hyödynnettävä aktiivisesti, jotta niistä koituvat taloudelliset ja yhteiskunnalliset hyödyt ovat parhaat mahdolliset. Keskeistä muutosten hyödyntämiseksi on, että Euroopan teollisuus varmistaa perustuottavuuden ja parantaa kilpailukykyä yleisesti.

2.2.1. Komitea on työryhmän kanssa samaa mieltä siitä, että keskeisiä toimijoita muutosten hyödyntämisessä ovat elinkeinoelämä, palkansaajien edustajat ammattiliitot mukaan luettuina, työntekijät itse, jäsenvaltioiden hallitukset sekä paikallisviranomaiset.

2.2.2. Komitea kuitenkin pahoittelee, että jotkin usein vapaaehtoisista tiedottamistarjouksista jäävät vastakaiuttu, mikäli ne eivät liity poliittisia ja taloudellisia päätöksiä pohjustavaan kuulemis-prosessiin. Kuulemisella tulisi voida vaikuttaa päätöksentekoon ajoissa, jotta rakennemuutos johtaa taloudelliseen ja yhteiskunnalliseen ihannetilään.

2.3. Perusteelliseen muutokseen kuuluu olennaisesti myös uusien taitojen ja kykyjen tarve. Mikäli tätä ei oteta huomioon organisaatiossa, hallinnossa ja teknologiassa tapahtuvien muutosten ohella, muutoksen vaatima aika pitkittyy ja mahdolliset hyödyt kaventuvat.

2.4. Yksilön työllistettävyys määritellään kertomuksessa hänen kykynään löytää markkinarako työmarkkinoilla. Komitean käsitys on, että vakiinnuttaakseen paikkansa työmarkkinoilla ensimmäisen kerran tai uudestaan yksilön on pystyttävä liikkumaan markkinoilla sekä sopeuduttava ja sitouduttava niihin; lisäksi hän tarvitsee asianmukaisia taitoja. Hänellä on oltava mahdollisuus saada urallaan perus- ja jatkokoulutusta, koska taidoissa vaaditaan nykyisin dynaamisuutta. Komitea yhtyy käsitykseen, että vastuu työllistettävyyden saavuttamisesta ja ylläpitämisestä on jaettava. Koulutus ja oppiminen eivät enää tarkoita ainoastaan koululaitoksen tarjoamaa koulutusta vaan myös työssä ja työpaikan ulkopuolella tapahtuvaa koulutusta ja jatkokoulutusta joko yrityksen omalla kustannuksella tai viranomaisten tuella. On tärkeää löytää uusia tapoja oppia työn ohessa.

2.5. Kertomuksessa yrityksiä kehoitetaan muistamaan paitsi lakisääteiset velvollisuutensa osakkeenomistajin nähden myös velvollisuutensa muita asianosaisia kohtaan, mikä ei ole uutta. Komitea suhtautuu tähän edelleen myönteisesti. Monet suur-yritykset toimivat juuri tällä tavoin, ja komitean mielestä on paikallaan, että hyödyntämällä esikuva-analyysiä, tekemällä vertailuja sekä jakamalla oma-aloitteisesti tietoa muita yrityksiä kannustetaan ja autetaan parantamaan politiikkaansa ja toimintatapojaan.

2.6. Komitea on jo pitkään ajanut tehokasta tiedottamista työntekijöille sekä heidän kuulemistaan. Hyvin toimiva viestintä, avoimuus ja vuoropuhelu työntekijöiden kanssa lisäävät motivaatiota, joka on tärkeimpiä tekijöitä, kun yritys pyrkii optimaaliseen suoritukseen ja perinpohjaisiin muutoksiin kitkattomasti. Vuoropuhelussa suositetaan vapaaehtoisia järjestelyjä, koska silloin kaikki osapuolet ovat sitoutuneita prosessiin, joka on räätälöity organisaation koon ja yrityskulttuurin mukaan.

2.6.1. Kun tiedonsaanti on tasavertaista, työntekijöiden osallistuminen saa pristysruiskeen ja oikealla tasolla käytävät työehtosopimusneuvottelut sujuvat todennäköisesti rakenta-

vassa hengessä ja tuottavat hyötyä tuottavuuden ja joustavuuden kasvaessa. Komitea pahoittelee, että kertomuksessa ei viitata erikseen työehtosopimusneuvotteluihin.

2.6.2. Avoin vuoropuhelu on erityisen tärkeää, jotta perinpohjaiset muutokset voidaan toteuttaa kitkattomasti, ja sen tulisi kuulua kiinteästi prosessiin.

2.7. Komitea kannattaa kertomuksen yleistavoitteita ja on tyytyväinen sen strategiselle suunnittelulle ja toiminnalle antamaan alkusysäykseen, mutta se ei voi hyväksyä kertomusta kokonaisuudessaan. Siinä tehdään useita hyödyllisiä ehdotuksia (joista osa on vanhoja), joita komitea puoltaa. Siinä annetaan kuitenkin myös suosituksia, jotka ovat hyvin epä-määräisiä ja jopa kiistanalaisia. Lisäksi kertomuksen neliosainen rakenne on jossain määrin epäselvä, ja siinä on tarpeettomia toistoja, jotka, mikä vielä merkittävämpää, eivät aina sovi keskenään yhteen ja ovat eräissä tapauksissa jopa ristiriitaisia.

2.7.1. Vaikka kertomus on tiettyssä määrin kattava, siinä on komitean mielestä useita yllättäviä puutteita. Siinä ei viitata tarpeeseen parantaa riskipääomamarkkinoille pääsyä, eikä tekstin pääosassa mainita yhtenäismarkkinoiden loppuunsaattamisen tuomista mahdollisuuksista edistää työllisyyttä. Kertomuksessa ei painoteta riittävästi kansainvälisen kilpailukyvyyn välttämättömyyttä työllisyyden kannalta yleensä ja pk-yritysten ja palvelusektorin työllisyyden kasvun kannalta erityisesti.

2.7.2. Lisäksi komitean mielestä olisi ollut toivottavaa painottaa, että aloitteelle asetettujen tavoitteiden saavuttamista olisi edistettävä elinkeinoelämää tukevin asianmukaisin toimenpitein kuten toteuttamalla yhtenäismarkkinat, avaamalla julkiset hankinnat kilpailulle ja perustamalla Eurooppa-yhtiö. Tällaisin toimin voitaisiin laajentaa ja kasvattaa Euroopan taloutta, mikä olisi tarpeen Euroopan elinkeinoelämän uudistamiseksi.

2.7.3. Kertomuksessa ei myöskään millään tavoin kannusteta yhteisön ulkopuolisten maiden yrityksiä – jotka ovat eurooppalaisten yritysten kilpailijoita yhtenäismarkkinoilla – kehittämään työmarkkinaneuvotteluja ja soveltamaan sosiaalisia vähimmäisstandardeja. Komitea katsoo päinvastoin, että kysymys teollisuuden muutosten taloudellisista ja yhteiskunnallisista vaikutuksista edellyttää kokonaisvaltaista lähestymistapaa. Tällaiseen lähestymistapaan kuuluu Euroopan unionin harjoittama voimakas painostus kilpailuedellytysten yleisen kehyksen parantamiseksi kansainvälisellä tasolla muun muassa vähimmäissosiaalilausekkeiden avulla.

2.7.4. Komitea on yllättynyt, ettei kertomuksessa käsitellä yritysverotuksen uudistamista kussakin jäsenvaltiossa eikä jäsenvaltioiden välisen epäoikeudenmukaisen yritysverotuskilpailun kielteisten vaikutusten eliminoinnista, mikä edistäisi kilpailukykyä ja siten myös työllisyyttä.

3. Erityishuomioita kertomuksesta

3.1. Elinkeinoelämän muutosten seurantakeskus (kohta 1.3)

3.1.1. Kertomuksessa suositellaan eurooppalaisen elinkeinoelämän muutosten seurantakeskuksen perustamista. Keskus voisi auttaa ennakoimaan ja suunnittelemaan talouden kehitystä aloittain ja alueittain. Komitea on kiinnostunut kuulemaan tulokset ehdotuksen toteutettavuustutkimuksesta, jota komissio on aloittamassa.

3.1.2. Komitea katsoo, että riippumatta tutkimuksen tuloksista Euroopan komission on osallistuttava elinkeinoelämän muutosten jatkuvaan tarkkailuun, mikä antaa sille mahdollisuuden mukauttaa omat toimensa sekä parlamentille ja neuvostolle tekemänsä yhteisöpolitiikkaa koskevat ehdotukset. Tämän vuoksi komission olisi ehdottomasti kehitettävä elinkeinoelämän muutoksiin liittyvää yhteistoimintaa elinkeinoelämän osapuolten ja työmarkkinaosapuolten kanssa. Sen olisi myös uudistettava perusteellisesti oma organisaationsa ja käytettävä muun muassa monitieteisiä *task force* -ryhmiä. Niiden avulla poistettaisiin pääosastojen välisiä raja-aitoja, jotka nyt estävät komissiota täyttämästä tehtävänsä tarpeeksi johdonmukaisesti.

3.1.3. Käytetäänpä mitä foorumia tahansa, komitea painottaa, että tulokset on otettava huomioon taloutta ja politiikkaa koskevilla päätöksissä ja että työmarkkinaosapuolet on kutsuttava mukaan, jotta ne voivat osallistua prosessiin.

3.2. "Muutoksenhallintaraportti" työllisyydestä ja työoloista (kohta 1.4)

3.2.1. Komitea suhtautuu myönteisesti kertomuksessa esitettyyn suositukseen kannustaa yrityksiä kertomaan työntekijöilleen työtilanteesta ja työehdoista vapaaehtoisesti ja joustavasti. Se myöntää, että parhaat toimintatavat eivät synny lainsäädäntöteitse vaan silloin, kun yritys ja sen työntekijät hyväksyvät korkeatasoiset normit vapaaehtoisesti niistä koituvien etujen vuoksi.

3.2.2. Muutoksenhallintaraportin tekemiseen annetut ohjeet ovat kuitenkin kohtuuttomat, ja oletus yhden ainoan metodologian käyttämisestä on ristiriidassa kulttuurisen moninaisuuden ja sopeutumiskyvyn tunnustamisen kanssa. Tällaisen raportin julkaiseminen voisi sitä paitsi aiheuttaa ongelmia yrityksille, jotka eivät halua paljastaa innovatiivisia ratkaisujaan kilpailijoille.

3.2.3. Komitea haluaa kuitenkin kannustaa kaikkia – niin eurooppalais- kuin ulkomaalaisomistuksessa olevia – EU:n alueella sijaitsevia yli 1 000 työntekijän yrityksiä laatimaan

oman "muutoksenhallintaraporttinsa" vapaaehtoisesti. Raportista voitaisiin saada tietoa tulevista rakennemuutoksista, ja sen perusteella voitaisiin tehdä aloitteellinen linjaus ehdotetusta tavasta hallita muutosta. Raportissa voitaisiin selvittää yrityksen ehdotuksia ja ohjelmia seuraavista asioista:

- kuvaus oppimisprosessista ja tavoista, joilla vastataan uusien kykyjen ja taitojen kysyntään
- tekniikan ja organisaation kehittäminen
- tasavertaisten mahdollisuuksien ylläpitäminen (suuret muutokset vaikuttavat lyhyellä aikavälillä usein kohtuuttomasti heikossa asemassa oleviin)
- vuoropuhelu muutoksenhallinnasta muiden yhteiskunnallisten voimien kanssa.

3.2.4. Elinkeinoelämän muutokset eivät vaikuta pelkästään yksityissektoriin. Komitea kannattaa myös julkisen sektorin yli 1 000 työntekijän organisaatioita laatimaan muutoksenhallintaraporttinsa.

3.2.5. Raportin onnistumisen kannalta on erittäin tärkeää, että työntekijät ja heidän edustajansa osallistuvat sen laatimiseen ja toteuttamiseen.

3.2.6. Komitea suosittaa, että raportti laaditaan objektiivisten kriteerien perusteella ja että sen sertifioi yrityksen nimeämä riippumaton tahon.

3.2.7. Komitea ehdottaa, että unionia ja sen jäsenvaltioita kannustettaisiin julkista tukea myönnettäessä ottamaan huomioon sertifioidut muutoksenhallintaraportit siten kuin komitea ehdottaa edellä kohdassa 3.2.3. Näin edistettäisiin käytännön leviämistä suuriin organisaatioihin puuttumatta kuitenkaan johdon päätöksentekovapauteen.

3.2.8. Komitea vastustaa kuitenkin jyrkästi kertomuksen sisältämää samansuuntaista suositusta siitä, että muutoksenhallintaraporttia käytettäisiin kriteerinä päätettäessä valtion toimeksiannoista. Jotta tätä kriteeriä voitaisiin käyttää, yrityksestä ja sen muutoksenhallintaraportista tulisi tehdä arvio kaikilla niillä valtiokohtaisilla, alueellisilla ja paikallisilla tasoilla, joilla sopimuksesta päätetään. Tämä sotisi niin tavarant- ja palveluntoimittajien kuin valtiovallan ja valtion laitosten harjoittamaan kaupankäyntiin liittyviä oikeuksia ja velvollisuuksia vastaan, koska julkisten hankintojen toimittamisesta tulisi, ja eräissä tapauksissa täytyykin, päättää tiukasti "paras vastine rahalle" -periaatteen mukaisesti. Raportin puolustaminen ehtona kaikkien julkisten hankintasopimusten saamiselle on täysin vastoin kertomuksessa ilmaistua kantaa, jonka mukaan "on tärkeää, että jo alusta alkaen vältetään kaikenlaista pakollisuutta". Kertomuksessa todetaan, että pakollisuus johtaisi pikemminkin kiistelyyn määritelmistä ja ongelmista kuin todellisiin yrityksiin esittäviä hyviä toimintatapoja avoimesti ja innovatiivisesti.

3.3. Uuden tekniikan tarvitsema infrastruktuuri (kohta 2.1)

3.3.1. Komitea suhtautuu myönteisesti kertomuksessa esitettyyn toteamukseen, että valtiovallan tärkeimpiä tehtäviä taloudessa on luoda infrastruktuuri, joka auttaa talouden kehitystä. Komitea puoltaa ehdotettuja ensisijaisia toimia ja on erittäin tyytyväinen tietotekniikan korostamiseen ja kehotukseen vapauttaa kilpailu tietoliikennealalla. Komitea kannattaa ehdotusta taloudellisista kannustimista, jotta ala pääsee vauhtiin.

3.4. Työllistettävyys ja elinikäinen oppiminen (kohta 2.2)

3.4.1. Kuten kertomuksessa todetaan, Euroopan työttömyyden tärkeimpiä tekijöitä on, että suurten teknisten muutosten ja maailmanlaajuistumisen aikakautena työpaikkojen kysyntä ja tarjonta eivät vastaa toisiaan.

3.4.2. Komitea yhtyy toteamukseen, että yrityksillä on velvollisuus ja niiden etujen mukaista on auttaa ylläpitämään työvoimansa työllistettävyyttä. Todellisuudessa menestyvät ja tulevaisuuteen suuntautuvat yritykset investoivatkin muita yrityksiä enemmän työvoimaansa, omien etujensa mukaisesti.

3.4.3. Kertomuksessa myönnetään, että työntekijät ja julkisviranomaiset jakavat vastuun työllistettävyydestä, mutta siinä ei kehitellä tarpeeksi viime kädessä edunsaajana olevan yksilön roolia. Yksilöllä on esimerkiksi velvollisuus osallistua aktiivisesti lisäkoulutukseen, kun siihen tarjoutuu mahdollisuus. Valtion tehtävän on aivan oikein todettu olevan helpottaa jatkuvaa oppimisprosessia. Komitea on täysin samaa mieltä siitä, että koulutus ja elinikäinen oppiminen ovat äärimmäisen tärkeitä pyrittäessä työllistettävyyteen, mutta toteaa niiden koskevan kokoaikatyöntekijöiden lisäksi myös osa-aikaisia työntekijöitä, etätyöntekijöitä ja yrittäjiä.

3.4.4. Edellä esitetyn valossa komitean mielestä kertomuksessa ei tule korostaa, että yritysten on "taattava" työntekijöiden työllistettävyys. Yritysten vastuu tietyistä toimenpiteistä ei sinänsä voi taata myönteistä tulosta.

3.4.5. Yritysten vastuuseen kuuluu työntekijöiden kouluttaminen, kehittäminen ja uudelleen-kouluttaminen työtehtäviin, joihin heidät on palkattu, sekä tehtäviin, joita yritys ehkä myöhemmin pyytää heitä tekemään. Näin työntekijät oppivat yleensä taitoja, joita he voivat käyttää muualla ja jotka parantavat heidän työllistettävyyttään. Komitean mielestä on aivan eri asia ehdottaa, että yritysten tulisi olla vastuussa työntekijöiden kouluttamisesta uusiin työtehtäviin heidän lähtiessään yrityksestä. Yritykset voivat – ja tekevätkin niin monissa tapauksissa ilman sopimus- tai lakisääteistä velvollisuutta – auttaa niitä työntekijöitä, joita ne eivät enää tarvitse, löytämään uuden työpaikan esimerkiksi tarjoamalla työnvälityspalveluja.

3.4.6. Komitea yhtyy käsitykseen, että koulutukseen saataan tarvita julkista rahoitusta, mikäli muihin tehtäviin siirrettäville henkilöille halutaan löytää sopiva uusi työ. Komitean

mielestä loistava esimerkki hyvästä käytännöstä, jota voitaisiin käyttää laajemmin, on Itävallassa toimiva yksityisen ja julkisen sektorin "työsäätiö"-kumppanuusohjelma "Work foundations". Aloitteen päämääränä on tarjota irtisanotuille työntekijöille keskitetty mahdollisuus päästä takaisin työelämään. Heitä autetaan löytämään uutta työtä antamalla neuvontapalveluja, perus- ja jatkokoulutusta sekä myöntämällä tukea, jos he ryhtyvät yksityisyrittäjiksi tai perustavat yrityksen.

3.4.7. Kertomuksessa suositellaan, että yritys, joka "ei selvästikään ole tarvittavin toimin turvannut heidän (= irtisanottujen työntekijöiden) työllistettävyyttään, pitäisi sulkea kaikesta julkisista varoista myönnettävän tuen ulkopuolelle". Suosittu ei tulisi saattaa voimaan, koska työnantajat eivät voi turvata työllistettävyyttä silloin, kun yksittäiset henkilöt ja viranomaiset jakavat vastuun. Tietyissä olosuhteissa on kuitenkin mahdollista, että yrityksille voidaan tarjota taloudellisia kannustimia ja rahoitusta sellaisen koulutuksen järjestämiseksi, joka on tarpeen, jotta irtisanotut henkilöt voidaan siirtää sopiviin uusiin tehtäviin. Kannustimet eivät kaventaisi yritysten valinnanvapautta mutta auttaisivat niitä, jotka halusivat vaikuttaa aktiivisesti Euroopan elinkeinoelämän kasvuun.

3.4.8. Kertomuksessa ei puhuta opetuslaitosten ja elinkeinoelämän välillä tarvittavasta yhteydestä, jotta voidaan varmistaa koulutuksen tarkoituksenmukaisuus nopeasti muuttuvassa työmaailmassa. Esimerkiksi Yhdistyneessä kuningaskunnassa on useita vapaaehtoisuuteen perustuvia opetuslaitosten ja elinkeinoelämän kumppanuuksia, ja vastaavaa käytäntöä voidaan suosittaa muuallekin.

3.5. Uudet työllistäjäalat (kohta 2.3)

3.5.1. Kertomuksessa annetaan kaksi esimerkkiä toimialoista, joilla voi olla vahva asema ensi vuosikymmenen työmarkkinoilla. Komitea myöntää, että kyseisillä sektoreilla on mahdollisuuksia kasvuun, mutta toteaa pettyneensä siihen, että annetut esimerkit ovat vaatimattomia ja että uusiin kaupanteon muotoihin ei viitata lainkaan.

3.5.2. Komitea on kuitenkin tyytyväinen siihen, että edellä mainitut kaksi esimerkkiä otetaan huomioon työllisyttä lisäävinä tekijöinä. Niillä kummallakin – henkilökohtaisilla palveluilla sekä taiteella ja viihteelä – on merkittävä rooli yhteiskunnassa niin taloudelliselta kannalta kuin elämänlaadun parantajana.

3.5.3. Taiteen ja viihteen kannustamisessa sekä taideohjelmien elvyttämisessä saattaa olla omat etunsa. Toteutettavien toimien tulee kuitenkin sopia yhteen avointen markkinoiden ja vapaan kilpailun kanssa yleisellä tasolla. Komitean mielestä eurooppalaisten "Oscareitten" rahoittaminen julkisista varoista ei ole perusteltua.

3.5.4. Henkilökohtaisten palvelujen kohdalla kertomuksessa tarkastellaan kahta verotusnäkökohtaa, joihin kumpaankin liittyy läheisyysperiaate. Ehdotus verohelpotuksista, joita myönnetään henkilökohtaisia peruspalveluja käyttäville "työnantajille", on tietyiltä osin houkutteleva, mutta itse asiassa sen seurauksena työnantajana toimivia parempiosaisia verotettiin takautuvasti.

3.5.5. Kertomuksessa todetaan, että monet valtiot ovat aktiivisesti vähentäneet pienituloisten työntekijöiden palkkaamisesta koituvaa vero- ja sosiaalimaksutaakkaa, ja siinä suositellaan kyseisiä toimia toteutettavaksi entistä laajemmin kouluttamattoman työvoiman käytöstä aiheutuvien kulujen alentamiseksi. Komitea on tyytyväinen suositukseen, koska se katsoo, että kyseiset toimet ovat omiaan vauhdittamaan sekä työllisyyttä että kilpailukykyä erityisesti työvoimavaltaisilla teollisuudenaloilla varsinkin jos työmarkkinaosapuolet osallistuvat niihin aktiivisesti.

3.5.6. Muiden uusien työllistäjäalojen kuten tietotekniikan lisäksi rakennemuutos luo uusia työllisyyden muotoja, joista etätö kaikissa eri muodoissaan on tärkeä esimerkki. Komitea suosittaa, että komissio analysoi näistä uusista työmuodoista hiljattain tehtyjä tutkimuksia.

3.6. Pk-yritysten synnyttäminen ja kehittäminen (kohta 2.4)

3.6.1. Komitea panee tyytyväisenä merkille, että kertomukseen on sisällytetty useita sen esittämiä toimintalinjoja, joiden tarkoituksena on turvata pk-yritysten terve kehitys. Se on erityisen mielisään yrittäjyyden ja innovaation korostamisesta.

3.6.2. Komitea kannattaa keskitettyjen toimipisteiden perustamista entistä laajemmin, mutta huomauttaa kokemusten osoittavan, että toimipisteet eivät ole omiaan vähentämään byrokratiaa. Komitea kiinnittää huomiota siihen, että sekä valtio- että paikallistason on tuettava kyseisiä toimia.

3.7. Kriisinhallinta (luku 3)

3.7.1. Kertomuksen kyseisessä osassa esitetään eräitä keskenään ristiriitaisia kannanottoja, ja ehdotukset jättävät epäselväksi mitkä niistä koskevat yksittäisiä yrityksiä ja mitkä puolestaan kaikkia tietyn alueen tietyllä toimialalla vaikuttavia yrityksiä.

3.7.2. Pienet ja keskisuuret ja isotkaan yritykset eivät pysty yksinään ratkaisemaan taantuvien teollisuudenalojen ja yhtäkisten kriisien aiheuttamia ongelmia. Ylläpitääkseen toimintaansa yritysten tulee löytää uusia markkinoita ja asiakkaita sekä tyydyttää niiden tarpeet.

3.7.3. Komitea kannattaa yleisperiaatetta, jonka mukaan aluetasolla suurta muutosta hallitaan yhteistoimin, kuten monissa tapauksissa teräs-, hiilikaivos- ja laivanrakennusteollisuudessa on menestyksekkäästi tehty. Vapaaehtoisia ja joustavia alueellisia kumppanuuksia tulee kannustaa. Sekä yhteisön että jäsenvaltioiden varoja tulisi osoittaa tukemaan siirtymistä, jota tapahtuu taantuvilta teollisuudenaloilta uusille ja kasvaville toimialoille ja jota voidaan hallita menestyksekkäästi.

Bryssel 7. heinäkuuta 1999.

Talous- ja sosiaalikomitean

puheenjohtaja

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI